

Sygn. akt II Ca 277/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie :

Przewodniczący : SSO Anatol Gul

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2014 r. w Świdnicy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko (...) SA w W.

o zapłatę 5300 zł

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 29 stycznia 2014 r. sygn. akt IC 1708/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. I w ten sposób, że zasądzoną kwotę 3583,20 zł podwyższa do 3665,50 / trzy tysiące sześćset sześćdziesiąt pięć i 50 /100/ zł ; II. oddala dalej idącą apelację powoda oraz apelację strony pozwanej w całości; III. znosi wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 277/14

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy rozpoznając apelacje obu stron oparł się na ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego, które poczynione zostały w istocie na bezspornych okolicznościach sprawy i zważył, co następuje;

-strony łączyła umowa tzw. umowy ubezpieczenia renty odroczonej, w dniu jej zawarcia powód wpłacił jednorazową kwotę 1.000.000 starych zł, co odpowiada obecnie kwocie 100 nowych zł (a nie jak twierdzi strona pozwana 10 zł), wysokość renty ustalono na kwotę 14.420 starych złotych, co równa się 1,44 nowych zł (a nie jak zarzuca strona pozwana 0,14 zł);

-nie ulega wątpliwości, że zmiana siły nabywczej pieniądza otwiera możliwość domagania się zmiany wysokości świadczenia, tworząc tzw. „stan waloryzacyjny”; ustawowe wymaganie, aby stan ten zaistniał po powstaniu zobowiązania zostaje spełnione, bowiem zobowiązanie powstaje z chwilą zawarcia umowy, natomiast nadejście określonego przez strony terminu płatności renty odroczonej oznacza, że renta staje się wymagalna, która ze swej istoty jest płatna okresowo, przy czym obecne powództwo dotyczy kolejnych należnych powodowi świadczeń za czas od grudnia 2012 r. do września 2013 r.;

-równocześnie jednak Sąd Okręgowy zauważa, że tak z polisy dołączonej do akt VI Nc 2184/09, jak i z pozostałych dokumentów, nie wynika, aby strony zawierając przedmiotową umowę przewidziały w niej podwyżkę renty o procent umowny lub stałą waloryzację; miała to być zatem kwota płacona w określonej comiesięcznej wysokości, co oczywiście

nie wyklucza waloryzacji sądowej, przy czym taka instytucja została jednak zastrzeżona pod istotnym warunkiem, a mianowicie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza;

-nie ulega wątpliwości istnienie na przełomie lat 80/ 90 ub. wieku zjawiska hiperinflacji, na skutek którego nastąpił istotny spadek siły nabywczej pieniądza; fakt ten oraz dewaluacja złotówki spowodowała, że wysokość umówionej renty przestała mieć dla powoda jakąkolwiek wartość (1.44 nowych złotych); powód uprawniony był zatem dochodzić waloryzacji w trybie art. 358¹ § 1 k.c. **ale tylko w kontekście zmiany siły nabywczej pieniądza w stosunku do daty zawarcia umowy**; tymczasem sąd pierwszej instancji rozpoznając kolejne wytaczane przez powoda żądania, dokonywał ponownej waloryzacji świadczenia już uprzednio zwaloryzowanego, prowadząc do bezpodstawnego uprzywilejowania jednej ze stron kontraktu; innymi słowy, za każdy razem sąd stosował tzw. metodę waloryzacji rozszerzonej, opierającej się na kryterium **średniej płacy z daty umowy** w porównaniu z **wysokością tej płacy w dacie wymagalności kolejnych rat**; zauważyć zaś należy, że skoro wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia rosła, to sąd dokonywał za każdym razem podwójnej waloryzacji świadczenia, mimo że tylko raz miała miejsce istotna zmiana siły nabywczej pieniądza;

-jak wynika z dołączonych do niniejszej sprawy akt uprzednio prowadzonych postępowań, powód nabył prawo do renty w dniu **12 lutego 2007 r.**; w pierwszej sprawie przeciwko (...) SA prowadzonej pod sygn. akt VI Cupr 167/09 domagał się waloryzacji renty od **sierpnia 2007 r.**; dlatego też, zdaniem Sądu Okręgowego, wysokość przeciętnego wynagrodzenia w tym właśnie miesiącu powinna być podstawą waloryzacji należnej mu miesięcznej renty; wówczas to przeciętne miesięczne wynagrodzenie netto wynosiło **2.008,65 zł**, a zatem wysokością odpowiadającą kwocie **14.420 st. zł z 1988 r.** była wówczas kwota **545,56 zł** (...) % i taką też kwotę strona pozwana powinna wypłacać powodowi tytułem comiesięcznej renty; od tego czasu nie nastąpiła w ocenie Sądu II instancji istotna zmiana siły nabywczej pieniądza, która skutkowałaby dopuszczalnością kolejnych waloryzacji w oparciu o każdorazową wyższą kwotę przeciętnego wynagrodzenia w myśl art. 358¹ § 3 k.c.; co prawda zmiana wysokości świadczenia pieniężnego płatnego okresowo (np. renty odroczonej), dokonana przez sąd na podstawie art. 358¹ § 3 k.c., nie wyklucza możliwości ponownej waloryzacji świadczenia, ale jest to możliwe tylko w razie późniejszej istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza (vide : uchwała Sądu Najwyższego z 21 października 1994 r., III CZP. 135/94, OSNC 1995/2/37), natomiast powód nie wykazał, aby od 2007 r. nastąpiła istotna zmiana siły nabywczej pieniądza, który to dowód obciążał go po myśli art. 6 k.c.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy jest zdania, że wysokość należnej powodowi renty odroczonej za okres 10 miesięcy, tj .od grudnia 2012 r. do września 2013 r. ,wynosiła 5.455,60 zł (10 x 545,56 zł). Skoro w tym czasie strona pozwana dobrowolnie zapłaciła na rzecz powoda kwotę 1.790 zł, o tę sumę należało pomniejszyć należną ubezpieczonemu wysokość renty, co przekłada się na 3.665,50 zł, dlatego też taka właśnie kwota należy się powodowi za sporny okres.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, w szczególności co do zasadności obciążenia strony pozwanej ryzykiem skutków zmiany siły nabywczej pieniądza.

Z tych przyczyn zaskarżony wyrok podlegał jedynie niewielkiej zmianie

w pkt. I przez podwyższenie kwoty 3583,20 zł do 3665,50 zł, co nie miało żadnego znaczenia dla orzeczenia o kosztach procesu, natomiast dalej idąca apelacja powoda oraz apelacja strony pozwanej w całości podlegały oddaleniu / art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 385 kpc oraz art. 505(10) § 2 kpc i art. 505(13) § 2 kpc, natomiast o kosztach postępowania apelacyjnego – wobec uwzględnienia apelacji powoda jedynie w minimalnym zakresie - orzeczono na podstawie art. 100 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc.